

Образац 2 мсс

ИЗВЕШТАЈ
О ПОДОБНОСТИ МАСТЕР РАДА ЗА ОДБРАНУ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Састав Комисије:
2.
  1. др Данијела Радловић Чубрило, професор струковних студија, Методика упознавања околине, Висока школа струковних студија за образовање васпитача у Кикинди – ментор
  2. др Николета Кукучка Стојановић, професор струковних студија, Методика упознавања околине, Висока школа струковних студија за образовање васпитача у Кикинди – члан
  3. др Ангела Месарош Живков, професор струковних студија, Методика физичког и здравственог васпитања, Висока школа струковних студија за образовање васпитача у Кикинди – члан

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

1. Име, име једног родитеља, презиме:

Невена, Милорад, Каравановић

2. Датум и место рођења, општина, држава:

22.12.1982. Кикинда, Кикинда, Република Србија

3. Студијски програм основних студија које је кандидат завршио:

Криминалистичка полиција (Виша школа унутрашњих послова у Земуну, 2005. год.)

Напомена: Кандидаткиња је положила диференцијалне испите на Високој школи струковних студија за образовање васпитача у Кикинди.

III НАСЛОВ МАСТЕР РАДА:

Значај и улога активности упознавања предшколске деце са древним цивилизацијама и њиховим утицајем на живот људи

IV ПРЕГЛЕД МАСТЕР РАДА: Навести кратак садржај са назнаком броја страна, поглавља, слика, шема, графика и сл.

Мастер рад је обима 80 страница куцаног текста и састоји се из 7 поглавља:

1. Увод;
2. Теоријски приступ проблему;
3. Методолошки приступ проблему – метод;
4. Резултати истраживања и интерпретација резултата;
5. Закључна разматрања;
6. Литература;
7. Прилози.

Поред наведених поглавља, рад садржи и апстракт на српском и енглеском језику.

Рад обухвата 22 библиографске јединице. Садржи 36 слика, 18 табела, 17 графика и 1 прилог.

Написан је на српском језику, ћириличним писмом.

В ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА МАСТЕР РАДА: *Рад је истраживачки (пројекат којим се решава практични проблем)*

Наслов – Наслов мастер рада је јасно формулисан и у складу је са тематиком и садржајем истраживања.

Увод – У уводном делу рада указано је на актуелност и значај одабраног предмета истраживања, а то је значај и улога активности упознавања предшколске деце са древним цивилизацијама и њиховим утицајем на живот људи. Истиче се да савремени начин живота и време у којем живимо носи са собом низ промена и иновација које је неопходно прихватити, разумети и имплементирати у свакодневни живот, те да је због свега наведеног потребно осврнути се на прошлост и на саме почетке развоја људских цивилизација и друштва, њихове тековине, културу, религију, начин живота и др. Активностима које се односе на древне цивилизације деца се упознају са различitim облицима друштвених заједница, њиховим члановима и улогама које могу имати у циљу остваривања заједничких циљева и добробити целе заједнице. Васпитачи се могу у свом раду осврнути и на различите културолошке и економске појаве, као и на културну баштину и наслеђе одређене заједнице. На овај начин развија се и свест о чувању и неговању културне баштине за генерације које долазе. Учењем о овим односима у оквиру заједнице утиче се на развој и успостављање здравих односа са вршићима, толеранције, поштовање других и њихових различитости. На тај начин дете гради сопствене ставове и систем вредности који му у одређеном животном добу могу допринети положају који ће заузети у друштву као припадник заједнице.

Теоријски приступ проблему – У овом делу рада детаљно су приказани сви теоријски оквири релевантни за проблем истраживања. Објашњени су појам и значај древних цивилизација. Наводи се да су древни људи одувек насељавали различита места на планети Земљи, формирајући тако друштва која су временом прерасла у цивилизације чије тековине имају утицај и на живот савременог човека. Утицај древних цивилизација огледа се у настанку и развоју писма, научних и медицинских проналазака, у области грађевинарства, архитектуре, астрономије, польопривреде, уметности, културе, спорта и у свим другим аспектима живота људи. Наводи се да се учењем о древним цивилизацијама и њиховим тековинама може утицати на когнитивни и психосоцијални развој предшколске деце, као и на њихов емоционални развој. Учењем о прошлости такође се може утицати на стварање и развој социо-економске и културолошке свести, свести о поштовању правила понашања, последицама њиховог непоштовања, опажању и уважавању различитости. Истиче се да је посебно важно посветити пажњу уважавању различитих националних и верских припадности, култура, поштовања обичаја и традиције чиме се подстиче развој толеранције и поштовања, као и да све ово доприноси томе да када одрасту деца постану одговорни појединци друштва у ком живе. Посебан осврт начињен је на древне цивилизације Египта, Грчке и Рима, с обзиром да су ово цивилизације за које се васпитачи најчешће опредељују у васпитнно-образовном раду са децом. Детаљно су обрађени географски положај, историјат, државно уређење, друштвена организација, религија, архитектура, грађевинарство, занимања и занати, уметност, култура и наука, сваке од наведених цивилазација. Представљена је прича о пројекту "Древни Египат" реализованом у дечијем вртићу "Мики", ПУ "Драгољуб Удицки" у Кикинди, којом се кроз пример добре праксе илуструје проблематика која се разматра у раду.

Методолошки приступ проблему - метод – У овом поглављу дефинисани су проблем и предмет истраживања; циљ, задаци и хипотезе истраживања; варијабле истраживања; популација и узорак истраживања; методе, технике и инструменти истраживања и статистичка обрада података.

Проблем истраживања је формулисан у облику питања: У којој мери и на који начин се деца предшколског узраста упознају са древним цивилизацијама и какви су ефекти овакве врсте активности на дечији развој?

Предмет истраживања су ставови и мишљења васпитача о значају и улози активности упознавања предшколске деце са древним цивилизацијама и њиховим утицајем на живот људи.

Циљ истраживања је да се утврде ставови и мишљење васпитача о значају и улози активности упознавања предшколске деце са древним цивилизацијама и њиховим утицајем на живот људи.

Хипотезе истраживања су:

Општа хипотеза:

Претпоставља се да упознавање деце предшколског узраста са древним цивилизацијама има позитиван ефекат на њихов свеукупни развој.

Посебне хипотезе:

X1: Претпоставља се да активности упознавања предшколске деце са древним цивилизацијама

доприносе бољем разумевању савременог доба;

X2: Претпоставља се да су предшколска деца заинтересована за активности упознавања са древним цивилизацијама;

X3: Претпоставља се да активности упознавања деце са древним цивилизацијама доприносе развоју критичког мишљења и креативности код предшколске деце;

X4: Претпоставља се да васпитачи у највећој мери упознају децу са древним цивилизацијама кроз игру (играње илога, употреба играчака, дидактичких средстава и др.);

X5: Претпоставља се да васпитачи сарађују са родитељима када су у питању активности упознавања деце са древним цивилизацијама;

X6: Претпоставља се да су васпитачи обучени за реализацију активности упознавања деце са древним цивилизацијама.

Варијабле истраживања: Независне варијабле су пол, ниво образовања васпитача, средина, узрасна група у којој васпитачи раде, године радног стажа у струци, док се зависна варијабла односи на ставове и мишљења васпитача о реализацији активности упознавања са древним цивилизацијама, као и њиховом утицају на дечији развој.

У истраживању је коришћена дескриптивна метода. Примењена истраживачка техника је онлајн анкетирање, а инструмент истраживања је анкетни упитник за васпитаче.

Популација у истраживању су васпитачи деце предшколског узраста. Узорак истраживања чине васпитачи запослени током 2025. године у предшколским установама на територији Републике Србије. Величина узорка је 102 васпитача.

Приликом обраде података коришћена је дескриптивна статистика. Добијени резултати истраживања представљени су табеларно и графички.

Истраживање је реализовано у мартау и априлу месецу 2025. године.

Резултати истраживања и интерпретација резултата – Сви резултати су прегледно приказани у форми табела и графика и аргументовано анализирани. У дискусији резултата се на основу резултата истраживања и њихове интерпретације дају одговори на постављене хипотезе.

Анализом добијених одговора може се закључити следеће: Хипотеза X1 да активности упознавања предшколске деце са древним цивилизацијама доприносе бољем разумевању савременог доба делимично је потврђена; Хипотеза X2 да су предшколска деца заинтересована за активности упознавања са древним цивилизацијама је потврђена; Хипотеза X3 да активности упознавања деце са древним цивилизацијама доприносе развоју критичког мишљења и креативности код предшколске деце је потврђена; Хипотеза X4 да васпитачи у највећој мери упознају децу са древним цивилизацијама кроз игру (играње илога, употреба играчака, дидактичких средстава и др.) је потврђена; Хипотеза X5 да васпитачи сарађују са родитељима када су у питању активности упознавања деце са древним цивилизацијама је потврђена; Хипотеза X6 да су васпитачи обучени за реализацију активности упознавања деце са древним цивилизацијама делимично је потврђена. Општа хипотеза истраживања да упознавање деце предшколског узраста са древним цивилизацијама има позитиван ефекат на њихов свеукупни развој је потврђена.

Закључна разматрања – У овом поглављу су сажето, јасно и прецизно сумирани резултати истраживања. Закључци прате постављене хипотезе истраживања и логично су изведени из резултата истраживања.

Васпитачи сматрају да су деца у великој мери заинтересована за реализацију активности упознавања са древним цивилизацијама, да ове активности позитивно утичу на развој креативности и критичког мишљења код деце, као и да предшколска деца могу, мада не у потпуности, да препознају утицај древних цивилизација и њихових тековина на живот данашњих људи. Мање од половине испитаника је у досадашњем раду реализовало активности упознавања деце са древним цивилизацијама, а укључујући и оне који то нису имали прилике да ураде, најчешће би се определили за египатску цивилизацију и у највећој мери би се бавили уметношћу и културом. Као најадекватнији начин за упознавање са неком од древних цивилизација, највећи број васпитача се определио за игру, а потом и посету музејима, као вид сарадње са локалном заједницом. Већина васпитача сматра да би родитељи подржали активности упознавања са древним цивилизацијама и да би чак узели и активно учешће у њима. Највећи број васпитача као доминантну препреку реализацији ових активности сматра узраст деце и немогућност разумевања теме у потпуности, док што се тиче обучености за бављење темом древних цивилизација, већина васпитача сматра да су доволно компетентни, али да би била потребна додатна едукација. Закључује се да упознавање предшколске деце са древним цивилизацијама, њиховим тековинама, открићима у области науке, медицине, грађевинарства и др., путем различитих врста активности, може допринети бољем разумевању данашњице, разумевању и прихватању различитости, изградњи става према друштвеној средини и односима који у њој владају.

Литература – Литература обухвата 22 библиографске јединице наведене у складу са важећим системом и стилом цитирања. Коришћена литература је релевантна за испитивану тематику, актуелна и адекватно одабрана.

Прилози – У прилогу је приказан инструмент истраживања – анкетни упитник за васпитаче. Упитник је анонимног карактера. Сачињава га 13 питања (12 питања затвореног типа – питања вишеструког избора и 1 питање отвореног типа). Испитаник-васпитач се у зависности од врсте питања опредељује за један од понуђених одговора, или уписује одговор у за то предвиђен простор.

VI ЗАКЉУЧЦИ: Оцена квалитета садржаја рада (оцене истраживања и резултата, квалитета понуђеног решења, закључака и др) и оцена писаног рада (квалитет написаног текста, вредност прилога и сл.).

Рад има адекватну структуру и садржи све захтеване елементе у теоријском и методолошком погледу. Проблем и значај истраживања су аргументовано обrazложeni. Предмет и циљ истраживања су експлицитно одређени, а задаци истраживања прецизно формулисани у складу са постављеним циљем. Хипотезе истраживања су јасно дефинисане и омогућавају извођење конкретних закључака. Метода, техника и инструмент истраживања су правилно одобрани, а поступак прикупљања и обраде података је адекватно спроведен. Узорак истраживања је одговарајући. Коришћена литература је релевантна за испитивану тематику, актуелна и наведена у складу са важећим системом и стилом цитирања.

Кандидаткиња је у току писања рада показала висок ниво познавања проблема којим се бавила у истраживању, самог процеса истраживања, поступака обраде и интерпретације резултата, као и стандарда писања мастер рада.

VII КОНАЧНА ОЦЕНА МАСТЕР РАДА: Рад садржи све битне елементе и написан је у складу са насловом. Недостаци мастер рада и њихов утицај на резултат истраживања

Рад садржи све захтеване елементе у теоријском и методолошком погледу. Написан је у складу са насловом и нацртом мастер рада, као и Правилником о мастер стручовним студијама на ВШССОВ у Кикинди.

VIII ПРЕДЛОГ: На основу укупне оцене мастер рада, комисија предлаже:

1. Да се мастер рад прихвати, а кандидату одобри одбрана;
2. Да се мастер рад враћа кандидату на дораду (допуна или измена);
3. Да се мастер рад одбија

Потписи чланова Комисије:

1. Д. Радловић Чубрило

др Данијела Радловић Чубрило, проф.

2. Н. Кукучка Стојановић

др Николета Кукучка Стојановић, проф.

3. А. Месарош Живков

др Ангела Месарош Живков, проф.